

บทที่ ๔

ข้อเสนอแนะ

ในการบริหารงานฝ่ายอาหารและยาระดับจังหวัดนั้น จากการศึกษาวิจัยนี้ พอจะสรุปสาระสำคัญ และให้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

๑. เกี่ยวกับการจัดองค์การของงานอาหารและยาระดับจังหวัด

งานอาหารและยาเกี่ยวกับการควบคุมผู้ประกอบการให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการบริหารงานที่เกี่ยวกับเวชภัณฑ์และงานที่เกี่ยวกับวัสดุครุภัณฑ์การแพทย์ การนิเทศและติดตามผลงาน และอื่น ๆ ที่มออบหมาย เป็นงานที่มีปริมาณงานสูง ซึ่งเมื่ออยู่ในฐานะหน่วยงานหนึ่งในฝ่ายบริหารซึ่งมีงานอื่น ๆ อีกมากที่ต้องดำเนินการ ทำให้งานอาหารและยาซึ่งเป็นงานที่ต้องการความคล่องตัวในการดำเนินงาน ความฉับพลันในการตัดสินใจและความเฉียบขาดในการดำเนินการ ทำให้งานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร สมควรที่กระทรวงสาธารณสุขจะได้มีการปรับปรุงและยกฐานะหน่วยงานอาหารและยาขึ้นเป็นฝ่ายอาหารและยา มีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เพื่อให้งานดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลในการคุ้มครองผู้บริโภค

บุคลากรที่เป็นหัวหน้างาน คือ เภสัชกรสาธารณสุขจังหวัดนั้น นอกเหนือจากวุฒิปริญญาทางสาขาเภสัชศาสตร์แล้ว ยังต้องมีบุคลิกลักษณะในการเป็นผู้นำ และบุคลิกภาพอื่น ๆ ประกอบรวมทั้งความซื่อสัตย์ อุดหนุน ขนขวายหาความรู้ด้านอื่น ๆ เพื่อประกอบการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลไม่เพียงแต่ในสำนักงานเดียวกัน หากรวมไปถึงผู้ประกอบการธุรกิจตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ซึ่งหน่วยงานนี้จะต้องควบคุมให้ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายอีกด้วย ดังนั้นในการพิจารณาเพื่อรับ เภสัชกร เข้ามาบริหารงานอาหารและยาในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนั้น ควรเปิดโอกาสให้ผู้สมัครมารายเพื่อจะได้มีการพิจารณาหาผู้ที่เหมาะสม โดยการประกาศให้ทราบในท้องที่ ๆ ต้องการเภสัชกรสาธารณสุขจังหวัด และในสถานที่ ๆ

เกี่ยวข้องกับวิชาชีพเภสัชศาสตร์ เช่น คณะเภสัชศาสตร์ในสถาบันการสอนต่าง ๆ หรือที่เภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ซึ่งทางสมาคมเองอาจจะได้มีการออกหนังสือเวียนแจ้งให้บรรดาสมาชิกได้ทราบถึงความต้องการเภสัชกรผู้เหมาะสมที่จะเข้าไปดำเนินการบริหารงานอาหารและยาระดับจังหวัด ในจังหวัดต่าง ๆ เป็นการเปิดโอกาสให้เภสัชกรได้รู้ทั่วไปและเป็นการเปิดโอกาสให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในการที่จะได้พิจารณาบุคลากรมารายขึ้น ในการพิจารณาผู้เหมาะสมยังต้องเน้นหนักเกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้จะมาเป็นเภสัชกรสาธารณสุขจังหวัด และส่วนประกอบอื่น ๆ อีกด้วย จึงจะเป็นการตัดปัญหาเรื่องบุคคลออกไปได้

บุคลากรอื่นที่ทำงานอาหารและยาที่ขึ้นตรงต่อเภสัชกร นอกเหนือจากการพิจารณาในเรื่องอัตรากำลังและตำแหน่งแล้ว คุณวุฒิของผู้จะมาทำงานและประสบการณ์ของบุคลากรก็เป็นส่วนประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะการใช้บุคลากรที่ไม่เหมาะสมกับงานจะไม่ก่อให้เกิดผลงานกับหน่วยงานเท่าที่ควร และหากบุคลากรนั้นมีคุณวุฒิสอง เกินกว่าความจำเป็น ก็จะเป็นการเปลืองทรัพยากรของประเทศโดยผลที่ได้ไม่คุ้มกับความต้องการ

ขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของงาน เป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่มีผลต่อการบริหารงานอาหารและยาระดับจังหวัด จากกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของเภสัชกรสาธารณสุขจังหวัดโดยกระทรวงสาธารณสุขนั้น จริงอยู่ที่ผลการวิจัยนี้มีผู้เห็นว่าเหมาะสมแล้วและสมควรเพิ่มบุคลากรให้ มากกว่าร้อยละห้าสิบ แต่กระทรวงสาธารณสุขควรจัดให้มีการทบทวนเสียบ้าง งานใดที่ไม่จำเป็นสำหรับหน่วยงานควรจะได้ตัดทอนลงไป ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงนโยบายหลักที่ต้องการให้มีหน่วยงานอาหารและยาเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคในส่วนภูมิภาคเป็นสำคัญ ตัวอย่างเช่น การบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับเวชภัณฑ์และที่เกี่ยวข้องกับวัสดุครุภัณฑ์การแพทย์นั้น หากจะพิจารณาลึกลงไป ก็คือการจัดซื้อหา การเก็บและจำหน่ายจ่ายแจกของเหล่านั้นให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะมีที่สมควรที่เภสัชกรสาธารณสุขจังหวัดจะเกี่ยวข้องก็คือ การเข้าร่วมเป็นกรรมการในการพิจารณากำหนดคุณภาพ มาตรฐาน ของสิ่งที่จะจัดหา ฯ ให้เป็น

ไปตามลักษณะ เฉพาะที่กำหนด ซึ่งเมื่อพิจารณาว่าเป็นตัวบทกฎหมายแล้ว ผู้ที่ดำเนินการก็จัดการไปตามกฎที่วางไว้เท่านั้น ส่วนข้อปลีกย่อยในการเก็บตัวอย่างส่งวิเคราะห์ การทำทะเบียน การบันทึกการรับจ่าย ฯลฯ ผู้ดำเนินแทน น่าที่จะทำไปได้โดยไม่ต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอาหารและยาเลย เพราะเท่าที่เป็นอยู่ เกสัชกรสาธารณสุขจังหวัดยังไม่ได้ดำเนินการอันเหมาะสมในการที่จะคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการให้ความรู้แก่ผู้บริโภคได้เท่าที่จำเป็นจะต้องทำเลย ประชาชนยังขาดความรู้ในการที่จะเลือกบริโภค หรือขาดความตระหนัก (Unawareness) ในอันตรายจากการบริโภคยาและอาหารอยู่มาก

๒. เกี่ยวกับลักษณะในการปฏิบัติงานอาหารและยาของ เกสัชกรสาธารณสุขจังหวัด

ในการปฏิบัติงานของ เกสัชกรสาธารณสุขจังหวัดตามผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า เกสัชกรสาธารณสุขจังหวัดได้ดำเนินการไปอย่างเหมาะสมแล้วในสภาพภาวะสิ่งแวดล้อมในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หากแต่ว่า เกสัชกรสาธารณสุขจังหวัด น่าจะได้พิจารณาถึงความสำคัญในการคุ้มครองผู้บริโภค ในการที่จะต้องดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้านสื่อสารต่าง ๆ ให้ผู้บริโภคมีความรู้ ความเข้าใจ ไม่หลงเชื่อในคำโฆษณาของผู้ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับอาหารและยา ฯลฯ และ เกสัชกรสาธารณสุขจังหวัดน่าจะได้เล็งเห็นความสำคัญของการทำรายงาน เพราะการทำรายงานนั้น ไม่เป็นเพียงแต่การบันทึกสิ่งที่ได้กระทำผ่านมาแล้วเท่านั้น สิ่งที่ยังบันทึกไว้นั้น ยังจะเป็นสิ่งบอกเหตุให้ทั้งผู้บันทึก และผู้ได้อ่านทราบว่า อะไรเกิดขึ้น มีผลอย่างไร ผลดีที่เกิดขึ้น เกิดจากอะไร มีอะไรเป็นสนับสนุนประกอบการ หรือ หากเกิดความผิดพลาด ก็จะได้ศึกษาความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้นว่าเนื่องมาจากอะไร บัณฑิตที่เป็นอุปสรรคมีอะไรบ้าง การแก้ไขควรจะได้ดำเนินการแก้ไขที่จุดไหน หรือต้องการแก้ไขทั้งโครงการ เหล่านี้เป็นต้น เกสัชกรสาธารณสุขจังหวัด จึงสมควรที่จะสร้างนิสัยในการเขียนรายงานขึ้น เพื่อความก้าวหน้าของตนเอง และความสำเร็จผลของหน่วยงานอาหารและยาที่ เกสัชกร เป็นหัวหน้างานอยู่

ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การควบคุมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและมีการนำเอากฎหมาย

มาใช้ให้เกิดผลในการควบคุมผู้ประกอบการธุรกิจอาหารและยาทุกประเภท และ เพื่อให้เป็นการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างจริงจัง นอกจากการกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบในงานอาหารและยาอย่างเหมาะสมให้เภสัชกรสาธารณสุขจังหวัดถือปฏิบัติแล้วแล้วกระทรวงสาธารณสุขควรพิจารณาในการให้ความรู้ทางกฎหมายที่จำเป็นสำหรับเภสัชกรสาธารณสุขจังหวัดจะต้องรอบรู้และถือเป็นหลักในการสืบสวน สอบสวน พร้อมทั้งมอบอำนาจในการตรวจ จับกุม ในฐานะสารวัตรอาหารและยาให้แก่เภสัชกรสาธารณสุขจังหวัดอีกด้วย

สำหรับการบริหารงานเกี่ยวกับเวชภัณฑ์และงานเกี่ยวกับวัสดุครุภัณฑ์การแพทย์ รวมถึงการนิเทศและติดตามผลงาน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้านสื่อสารต่าง ๆ ให้ผู้บริโภคตระหนักในการใช้อาหารและยานั้น หากได้กำหนดให้เพิ่มจำนวนเภสัชกรมาช่วยในการบริหารงาน ช่วยเภสัชกรสาธารณสุขจังหวัด ก็จะทำให้งานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

๓. ลักษณะในการบริหาร

ในการบริหารงานอาหารและยาในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนั้น เภสัชกรสาธารณสุขจังหวัดได้รับการสนับสนุนพอสมควรในฐานะ เป็นหน่วยงานหนึ่งในฝ่ายบริหารของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด แต่หากรัฐต้องการผลสำเร็จในการคุ้มครองผู้บริโภคมากกว่านี้เพื่อจะให้เกิดมี "การมีสุขภาพดีทั่วหน้าในปี ๒๕๔๓" แล้ว รัฐจะต้องเร่งในการพิจารณาปัจจัยในการบริหารงานให้หน่วยงานอาหารและยา เพื่อที่จะได้ดำเนินการได้ทันต่อสภาพการตลาดยาและอาหาร ซึ่งภาคเอกชนได้รุดหน้าไปเป็นอย่างมาก แม้ในท้องที่ชนบทซึ่งไกลต่อการควบคุมของเจ้าหน้าที่ของทางราชการที่จะควบคุมได้ แต่การตลาดยาและอาหารก็สามารถที่จะดำเนินการตลาดไปได้อย่างทั่วถึง และ เภสัชกรสาธารณสุขจังหวัดเองนั้น ก็ต้องไม่ทอดทิ้งต่อความยากลำบากเพียงสาเหตุเล็กน้อยที่ประสบในการดำเนินการ เพราะประชาชนในชนบทส่วนใหญ่ยังต้องการการพัฒนาในด้านการบริหารอาหารและยาอยู่

ซึ่ง เกษัชกรสาธารณสุขจังหวัดเท่านั้นที่จะต้องเป็นผู้ก้าวออกไปบริการ และแนะนำในการพัฒนาประชาชนเหล่านั้นในเรื่องของอาหารและยา ในขณะที่เดียวกัน การบริหารงานก็ต้อง การความเอาใจใส่ความรอบคอบในการดำเนินการ ระเบียบขั้นตอนที่จะต้องปฏิบัติ มีการ ดำเนินการโดยมาตรการอันเดียวกันตลอดในระหว่างที่ เกษัชกรสาธารณสุขจังหวัดปฏิบัติงาน ในสำนักงานหรือออกไปปฏิบัติงานในท้องที่ งานจึงจะสำเร็จผลตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ และ เกษัชกรสาธารณสุขจังหวัด ก็จะได้เห็นว่าบทบาทของตัวเองที่ได้ดำเนินไปนั้น มีผลต่อ สังคมสมกับที่ได้มีเจตนาจะ เข้ามาบริหารงานอาหารและยา ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือไม่